

BUSINESS ECONOMICS

Розвиток стартапів як прогресивної форми інтелектуального бізнесу

Водянка Любов Дмитрівна¹, Хіль Роман Васильович²

¹ Кандидат економічних наук, доцент кафедри бізнесу та управління персоналом;
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Україна

² дослідник;
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Україна

Анотація. У статті розглядається важливість та необхідність розвитку малого підприємництва в умовах війни саме на базі стартапів. Стартапи мають декілька різновидів: стартапи малого бізнесу; стартапи на продаж масштабовані стартапи; відгалужені стартапи; соціальні стартапи. За даними опитування TechUkraine, більшість українських стартапів виявилися достатньо стійкими, щоб працювати під час війни. Влітку 2022 р. було проведено дослідження, яке показало, що станом на червень 2022 р. в Україні було зареєстровано понад 4,5 тисячі нових підприємств та було зафіксовано рекорд реєстрації ФОПів. Підприємства, які реєстрували свою діяльність мали вже певну адаптованість до роботи в період воєнного стану. Деякі, зокрема 138 діючі стартапи для виживання були змушені змінити свій напрямок. Через проблему нестачі інвестицій у воєнний час, компанія Google створила фонд підтримки українських стартапів від Google. В рамках цього фонду виділено грант у 5 млн. дол. США для близько 50 компаній, які засновані в Україні протягом 2022 р. Тому, стартапи можуть бути важливим джерелом економічного зростання в умовах війни, але необхідно мати розуміння викликів та ризиків, пов'язаних з роботою в таких умовах, та бути готовим до адаптації та пошуку нових можливостей.

Ключові слова: стартап, інновації, інноваційний розвиток.

Економіка України перебуває в переломному стані. Підприємницький сектор економіки зазнав внаслідок військової агресії Російської федерації значних економічних збитків. Значна частина підприємств великого та дрібного бізнесу припинили свою діяльність через війну, а як наслідок надходження до державного бюджету скоротилися, та і для суспільства в цілому це завдало шкоди. Стартапи – це новий, інноваційний підхід до створення бізнесу. Тому зараз просто необхідна підтримка зі сторони держави, нових перспективних ідей.

Стартап – це незалежна організація, яка молодша п'яти років і спрямована на створення, покращення та розширення масштабованого, інноваційного, технологічного продукту з високим та швидким зростанням.

BUSINESS ECONOMICS

Існує думка, що стартапами – це виключно технологічні компанії. Однак це не так, оскільки їхня сфера діяльності може бути різною. Існують наступні види стартапів:

Стартапи малого бізнесу – найчастіше це невеликі компанії та команди, які не вимагають величезних вкладень.

Стартапи на продаж – це проекти зі сфери програмного забезпечення та технологій, які створюють з метою їх подальшого продажу.

Масштабовані стартапами – до них належать споживчі та бізнес-додатки. Щойно такі стартапи залучають кошти і перших клієнтів, навколо них створюється ажіотаж. Це призводить до того, що з'являються інвестори, які бажають вкласти в проект, а потім приходять нові клієнти і так, доки не з'явиться покупець.

Відгалужені стартапами – це проекти, які не були створені з нуля. Такі стартапи відгалужуються від великих компаній і в процесі розвитку стають самостійним бізнесом.

Соціальні стартапами – об'єднують благодійні та некомерційні проекти. Їхня основна мета полягає не в отриманні прибутку, а в благодійності.

Отже, стартап поєднав у собі ті характеристики, які сьогодні дозволяють йому функціонувати у складних умовах сучасного ринку. Перетин інтересів учасників забезпечує розвиток даної форми інноваційної діяльності та підприємництва. Тож можна зробити висновок, дивлячись на різноманітність сфер, в яких може функціонувати стартап, що це – перспективний, новий шлях створення успішного бізнесу.

За даними опитування TechUkraine, більшість українських стартапів виявилися достатньо стійкими, щоб працювати під час війни. Влітку 2022 р. було проведено дослідження за участі TechUkraine з Українським фондом стартапів, Міністерством цифрової трансформації України, EmergingEurope, TechEmergingEuropeAdvocates, GlobalTechAdvocates і TA Ventures, метою якого було проведення аналізу впливу війни на розвиток та функціонування вітчизняної стартап-індустрії. Як довели дослідження, незважаючи на сучасні умови, ІТ-сектор показав нереальне зростання у лютому 2022 р. – показник експорту за один місяць склав 839 млн. дол. США. Звичайно компанії, які мали малий інвестиційний фонд, були змушені поставити діяльність на паузу або взагалі перестати працювати. Для компаній, що працювали в офісах постало питання з безпеки працівників та переведення роботи в онлайн формат[1].

Станом на червень 2022 р. в Україні було зареєстровано

BUSINESS ECONOMICS

понад 4,5 тисячі нових підприємств, за даними онлайн-дослідження Українського фонду стартапів було зафіксовано рекорд реєстрації ФОПів. Підприємства, які реєстрували свою діяльність мали вже певну адаптованість до роботи в період воєнного стану. Деякі, зокрема 138 діючих стартапів для виживання були змушені змінити свій напрямок [2].

Через проблему нестачі інвестицій у воєнний час, компанія Google створила фонд підтримки українських стартапів від Google. В рамках цього фонду виділено грант у 5 млн. дол. США для близько 50 компаній, які засновані в Україні протягом 2022 р. Такі фінансові інвестиції будують фундамент для післявоєнного відновлення української економіки. Навіть у важкі часи, Україна піклується про розвиток держави, і тому з'явилася грошова підтримка стартапів «еРобота», програма містить «Гранд на стартап» – від 750 тис. до 8 млн. грн. Це є перспективне рішення щодо розвитку економіки [3].

Підтримка України багатьма країнами та відомими людьми призвели до того, що продукція «Made in Ukraine» стає з кожним днем все більш популярною. Також зараз перспективний час просувати український продукт, як на українському ринку так і на світовому.

Тому, враховуючи однозначну підтримку уряду та іноземних інвесторів потрібно активізувати процес генерування нових ідей спрямованих на відновлення економіки та інфраструктури України у найближчий перспективі [4-5].

Є люди, які бачать в ситуації кризи, а є і такі, які бачать можливість для розвитку. Можливість, тому що, по-перше стала менша конкуренція, підприємства з малою фінансовою подушкою закрились, ті, які мали можливість перенесли діяльність за кордон, а деякі поставили виробництво на паузу. Тому для людей, в яких ще до війни була ціль запатентувати свій продукт, зараз є реальна можливість зробити це з ряду причин: по-перше: держава підтримує стартапи для того, щоб економіка працювала, по-друге: менша конкуренція, по-третє: це іноземна фінансова підтримка. Таким чином, подальший ефективний розвиток стартап-індустрії в Україні потребує забезпечення відповідної інфраструктурної стабільності та чіткої правової взаємодії зі споживачами, що можливо тільки при злагодженій співпраці уряду та бізнесу.

References:

- [1] Стартапи залишаються в Україні, але потребують додаткових коштів, – опитування TechUkraine URL: <https://dev.ua/news/startapuzalyshaiutsia-v-ukrainiale-potrebuieut-dodatkovykh-koshtiv-opytuvannia-techukraine-1660663663>.

BUSINESS ECONOMICS

- [2] Стан українських стартапів під час війни: поради, гранти, тенденції
URL: <https://hub.kyivstar.ua/news/stan-ukrayinskyh-startapiv-pid-chas-vijny-porady-grantytendencziyi/>.
- [3] Google виділив гранти вже для 33 українських стартапів із фонду на 5 мільйонів доларів URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/08/26/690859/>.
- [4] Водянка Л., Кутаренко Н., Сеньовська Я. Суть та необхідність використання сучасних інноваційних технологій в сільському господарстві Чернівецької області. *Агросвіт*. 2018. № 5. С. 53-61.
- [5] Крисанов Д.Ф., Водянка Л.Д. Інноваційний потенціал підприємств харчової промисловості. *Економіка АПК*. 2011. № 4. С. 124-130.
- [6] Водянка Л.Д., Юрій Т.П. Цифровізація та цифрова платформа в економічному розвитку аграрного сектору. *Економіка АПК*. 2020. № 12. С. 67 -73.